

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Bvllarii Earvmve Svmmorvm Pontificvm
Constitvtionvm Qvae Ad Commvnem Ecclesiae Vsvm post
volumina Iuris Canonici, vsq[ue] ad Sanctissimum D. N.
D. Pavlvn Papam V. emanarunt**

Quaranta, Stefano

Venetiis, 1619

Beneficiorum permutatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10793

BENEFICIORVM PERMVTATIO. 133

locis affixa dimittantur, & inter Constitutiones perpetuas describatur, & annotetur. Quod omnes, & singulos, quos illa concernit, praesentes quidem in Curia statim lapso mense a Dictae die. Publicationis numerado, Ceteros vero intra menses degeates tribus. Ultra vero ipsos menses commorante, sex mensibus decursis perinde ardeat ac si eisdem personaliter intimata fuisset, cum non sit verisimile apud eos manere incognitum, quod tam patenter fuerit publicatam.

Placet describatur, & publicetur. M.

Lecta, & publicata fuit supradicta constitutio, & Ordinatio Romae in Cancellaria Apostolica anno incarnationis Dominicae millesimo, quingentesimo, sexagesimo octauo, Die vero Iouis Secunda Mensis Sept. Pont. praefati. S. D. N. Pij Papae Quinti anno tertio.

A. Homellinus Custos.

Anno a natiuitate Domini Millesimo quingentesimo sexagesimo octauo Indictione vndecima, Die vero Iouis secunda mensis Septembris. Pontificatus S. D. N. Pij diuina Prouidentia Papae quinti anno tertio, suprascripta Sanctio, & constitutio Apostolica affixa, & publicata fuit, ad Valuas Basilicae Principis Apostolorum de Vrbe, & in Acie Campi. Flore, dimissis in Supradictis locis illius copiis affixis per nos Io: Freile, & Iulium Parinum praesbiter. S. D. N. Papae Cursores.

Io: Andreas Panizza Magister Cursum.

Romae Apud Heredes Antonii Bladii Impressores Camerales.

BENEFICIORVM PERMVTATIO.

PRÆTER Summissas sciendum est, quod beneficiorum, & officiorum permutationes Ordinarij admittere possunt quae canonicis sanctionibus, & apostolicis constitutionibus permittuntur, vt patet ex constitutione Pij V. supra relata in verbo, beneficiorum resignationes, adeo quod hodie in ipsorum permutationibus coram Ordinarijs attenditur dispositio iuris quae habetur in tit. de rerum permut. praesertim in c. quaesitum, vbi Abb. nu. 4. & 10. c. 1. eod. tit. in 6. & clem. Nau. in man. capit. 23. sub. nume. 100. & debet fieri publicatio iuxta constit. Greg. xii. supra relata in verbo beneficiorum resignatorum publicatio. Requisita in permutatione ponit Rebuff. in praxi benef. tit. de permutatione p. 3. resumendo dicta Feder. de Senis, Aegidij Bellame. ac Petri de Vbaldis in tract. de permutatione beneficiorum, de quo extat etiam alius tractatus nouissime conscriptus per Petrum Andream Gambarum.

Congruu- tit. de rer. permut.

ADDITIONE. Frequenter tamen accidere solet auctoritate ipsorum Ordinarij fieri permutationes beneficiorum, quae sunt de iure patronatus laicorum, ideo non abs re elucidandum erit an huiusmodi permutationes subsistant, quoties Ordinarij illas admiserint patronis non vocatis, & absq; eorum consensu. Et quidem ex Doctoribus de hac materia scribentibus quos uidi, percepi omnes in unum concurrere (Staphylo excepto in tit. de mod. & for. impetr. nu. 26 quod s. nulla, & inualida sit talis permutatio;) & communis huius conclusionis erit ratio, quia patronorum interest, vt videant ne habeant rectorem eis odiosum & non acceptum, vnde cum de eorum prauidicio tractetur sequitur illos necessario esse vocandos, eorumque consensum requiri per reg. quod omnes tangit. de reg. iur. in 6. quod vltimum limita quando ipsi patroni fuerint peremptorie vocati dato eis termino ad comparandum cum expressione causae, & ipsi infra terminum praefixum non comparuerint ad contradicendum

1 3 cendum

endum permutat[i]oni, quod tunc sec[un]da instituti[one] Ordinarij vlt[er]ius n[on] audien-
tur. nec poterint se opponere etiam infra residu[um] temporis dati ad presentand[um]: si
vero comparuerint declarando se permutat[i]oni nolle consentire, & velle ali[ud] pr[ae]-
sentare, tunc licet non presentauerint infra tempus praefixum in edicto per Episcopum
apposito, poterunt nihilominus vbi beneficio temporis legalis vsq[ue] ad finem qua-
drimestris, tum per reg. indultum. de reg. iur. in 6. tum etiam ratione, quia hoc tem-
pus datum patronis ad presentand[um] est p[er]nae inductiuum, cum eo elapso amittat[ur]
pro illa vice ius presentandi, propter quam p[er]na in cursum sequitur neq[ue] ex causa
posse illud tempus per Ordinarium abbreviari.

Quae permutatio absque patronorum consensu facta siue sit nulla ipso iure prout
quidam ex Doctoribus pro constanti, & indistincte asseuerant. siue veniat per senten-
tiam annullanda & retractanda prout magis commu[n]i sententia est defectus huius
consensus praeter ipsius permutat[i]onis irritationem operatur duo. Primum vt in p[er]-
nam propter patronorum contemptum, non possint permutantes redire ad eorum be-
neficia licet regulariter contra. Secundum quod dicti patroni freti auctoritate eis
concessa per c. decernimus 16. q. 7. libere possunt illis, exclusis alijs in ecclesijs pa-
tronatus presentare. Praedicta intellige in permutat[i]one qua fit ad libitum Ordina-
rij, vel fauore, & intuitu permutat[i]o[n]is, & t[ame]n Ordinarius quam ipsi fuerint in culpa,
eo quod scientes ecclesias esse patronatas spretis patronis contra ius, & honestatem
eos non vocando ad actum permutat[i]onis deuenerunt, vel quando Ordinarius eis in
uitis & recte contradicentibus permutat[i]onem admiserit. Amplia etiam si quo ad
effectum euitandi p[er]nam amissionis beneficiorum in ipsa permutat[i]one apponatur
conditio si placeat patrono, quod vero limita duobus modis, & primo vt ista conditio
si placeat patrono operetur quando copia patroni haberi non potuit ex quo fuisse in lo-
ginquis partibus. Secundo limita quoties non ita absolute apponeretur sed adiciendo
illa verba nec aliter nec alio modo uelle permutare, quia virtus huius clausulae eos
excusabit reseruando consensum patroni.

Ex quibus concludendum omnino in huiusmodi permutat[i]one patroni consen-
sum esse requirendum, qui consensus habetur loco presentationis, & conseruat eos
in quasi possessione absque noua, & actuali presentatione, & poterit etiam interue-
nire post actum permutat[i]onis ad ipsam conualidandam, & in hoc nullus doctorum
discrepat siue expresse illum interponendo intra tempus datum a iure patronis ad
presentand[um], siue tacite quoties patronus non reuocando sibi ad iniuriam quod
fuisset contemptus permitteret labi tempus, 4 mensium non contradicendo, nec ali[ud]
presentando, quae consensus interpositio non erit dicenda ratihabitio, sed potius quae-
dam suppletio, seu perfectio illius actus permutat[i]onis qui propter eius defectum
tunc non habuit effectum. Declara vt si patronus incepisset non contradicere, & in-
tra lapsum quatuor mensium moriatur non per hoc dici posse, quod videatur tacite
consensisse in praedictum h[er]edis, qui poterit reliquo tempore contradicere vel ta-
cendo tacite approbare.

Hae autem limita in casu in quo per Ordinarium poterit patronus compelli ad
consentiendum scilicet uergente necessitate, & utilitate ecclesiae siue populi quia cu[m]
haec permutatio sit de iustitia potest Episcopus disponere de beneficio patronali ali-
ter quam eius natura exigit, ipsi que patronis mutis, quod intellige procedere duo-
bus modis primo, vt ad hoc non sufficiat quilibet simplex necessitas uel utilitas eccle-
siae, sed talis cui sine illa permutat[i]one aliter prouideri non posset, idque in duobus
tantum casibus accidere posse ait Lambertus, loco infra citando. Prius quando
persona praeposita ad ecclesiam patronatam per permutat[i]onem esset talis sine
qua

qua plebs pateretur in conscientia eo quod in illa parochia essent heretici, & non reperiretur alter rector Theologus qui plebi consulere posset. Secundus casus quando bona ecclesie occuparentur ab aliquo potente cum quo nemo se proualere posset pro illis recuperandis nisi persona illa praposita, & alias secundum eum esset destruere gratiam a iure patronis factam, ut in hoc iure sustineantur, quo per hanc viam se pe fraudari possent. Couar. vero loco etiam infra est causam necessitatis & utilitatis ecclesie non ita stricte exigit, sed sufficere inquit, quod constet talem permutationem factam fuisse in magnam ecclesie utilitatem. Secundo intellige procedere nisi patroni allegarent aliam causam rationabilem, & proualentem necessitati, & utilitati ecclesie, & in permutatione, qua fit ex gratia & favore ipsum permutantiu tenet Aegidius de Bellamera hoc inficit simplicem & voluntariam patroni contradictionem valere ad eam impediendam.

Pradicta extende ut eodem iure censeatur quo ad inualiditate permutationes que fiunt in Curia non facta mentione de iure patronatus laicorum ratione per Lap. assignata allegat. 96. ubi Mandos. in addit. lit. n. & o. in quo loco etiam refert ita fuisse pronunciatum a Greg. 11. a quo nunquam potuit quidam Cardinalis obtinere quod ex causa permutationis fieri derogatio iuris patronatus laicorum, in casu autem in quo fieret expressio de iure patron. & de patronorum consensu non constaret, vel ab eis hoc ignoraretur dubium, facit permutationem tenere, cuius validitas oritur ex eo quod illa expressio, & Pape admissio inducerent presumptam derogationem, & derogatio non presumitur, neque tenet nisi expresse de ea in literis appareat, & Aegidius Bellamer. asserit quod tempore quo ipse fuit Referendarius in Curia vidit seruari permutationem non expediri nisi babeatur consensus patroni laici, & ratio, quare non ita de facili praiudicetur iuri patroni laicorum adducitur per glos. in cap. cum dilectus. in ver. quempiam presentare, in fine de iure patron.

Quos terminos intellige etiam procedere in renunciatione beneficiorum iuris patronatus laicorum siue simplici, siue ad favorem alterius, siue in manibus Pape, siue Ordinarii facta, ut absque patronorum consensu sit nulla, & collatio inde sequuta de iure admitti non debeat eadem ratione, quia patronorum interest, ne beneficiari dimittant eorum beneficia ipsis spretis, & ne forsitan beneficijs praficiantur personae eis non gratae, qua etiam conualidatur per superuenientem eorum consensum siue expresse, siue tacite quoties scientes, & patientes non reclamauerunt, quod declara nisi conferatur cum clausula (dummodo accedat patronorum consensus ex fundatione) quo casu non sufficit tacitus inductus ex lapsu quatuor mensium, quia per illam clausulam inducitur forma, qua non impletur per consensum tacitum qui dicitur fictus, per quem etiam non inducitur status libertatis, ut quasi possessio presentandi amittatur ut supra dictum est. Pradicta vero limita quoties Summus Pontifex admitteret resignationem, & conferet cum expressa derogatione iuris patronatus laicorum, quod potest tum quia est dominus absolutus, & dispensator presertim in beneficialibus, & sit supra ius tum etiam quia illud laici habent ex mera gratia ipsius Pape, in qua derogatione non suffiunt clausulae generales, neque si in literis exprimat, etiam si ad alienius presentationem & collationem beneficium pertineat, & solet de stylo passim seruari, & dicitur pro hac vice tantum, & alias minime censendum & iudicandum est Summi Pontificem velle derogare iuri patroni laicorum, & in hoc nulla est controuersia inter doctores, qua derogationes tanquam odiose non admittuntur, ut tradit Reb. & Cou. de quibus scribit Mand. in prax. signat. grat. verbo derogationes iuris patr.

Quæ sub breui quodam compendio annotaui ex dictis Doctorum in capit. 1. de re-
permuta. in 6. Card. Zab. in repet. c. quasitum eod. tit. Panor. in disputat. 5. incip. Au-
gerio nu. 17. Gemin. in c. nemo deinceps, sub num. 11. de elect. in 6. Felin. in cap. cum
Bertoldus de re iudic. & in tract. quâdo lit. apost. noceat patron. Bonif. de Vitalinis.
in clem. vnic. nu. 47. cum seq. eod. tit. A. Egid. Bella in tracta. de benef. rer. permutat.
par. 4. & decis. 87. & 181. Rocch. de Curt. in tract. de iure patr. in ver. honorificum
q. 3. & 51. Lamberti. in eod. tract. par. 1. lib. 2. art. 9. q. 6. & per. 3. lib. 2. art. 9. & 10.
q. 3. & lib. 3. art. 5. q. 5. Couar. libro pract. q. c. 36. Paris. in tract. de resignat. benef.
lib. 2. q. 4. Deci. cons. 172. & 223. nu. 3. Crauet. cons. 82. & 153. nu. 10. & aliorum.
Et intentionis mea fuit loqui tantum de iure patron. laicorum ex fundatione cõstru-
ctiõne, vel dotatiõne non autem de acquisito ex priuilegio, vel præscriptione, nec de
iure pat. ecclesiastico, & mixto in quibus quid iuris sit remitto me ad eosdem Docto-
res, ad quorum narratorum comprobationem nõ vsus sui allegationibus, quia in præ-
alleg. locis ad saturitatem reperiri possunt.

BENEFICIORVM PRIVATIO.

PRÆTER. Summissas sciendum est, quod Iudices causarum beneficialium,
vel criminalium priuationem beneficiorum cõcernentium, eorumque affines,
& familiares, beneficia illa impetrare non possint, fuisse prouisum per Pij IV. cõ-
stitutionem fol. 682. in Bullar. tenoris sequent.

Pij IV.
Cõgruit
ti. de præ-
ben.

Cupientes vnicuique iustitiam, prout par est, aqua lance ministrari, & omnem
delinquendi occasionem ab ipsius iustitia ministris, præsertim Iudicibus in benefi-
cialibus, & etiam criminalibus priuationem beneficiorum Ecclesiasticorum concer-
nentibus causis tam a Sede Apostolica, & eius legatis, & vice legatis quam alias
quomodolibet, & a quibuscunque pro tempore deputatis, seu ad quos illarum cog-
nitio tam de iure, quam de consuetudine etiam ratione eorum, quæ obtinent officiorum
& alias quomodolibet pertinet, & pertinebit seu quibus causa ipsa tam Apostolica
quam alia auctoritate commissa sunt, & pro tempore committentur penitus remo-
ueri, ac eorum fraudibus obuiare & animarum saluti quantum cum Deo possumus
salubriter cõsulere, & certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine
decernimus, & declaramus quoscunque iudices etiam S. R. E. Cardinales, nec non
causarum Palatii Apostolici Auditores seu Locatenentes, & vtriusque seu alterius
signature Referendarios, & quosuis alios etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut
alia etiam maiori dignitate, etiam legationis munere fungentes ad audiendum, co-
gnoscendum, & dicendum causas super quibusuis Ecclesiis Monasterijs, Priorati-
bus, & alijs beneficijs ecclesiasticis tam in Rom. Curia quam extra eam quomodoli-
bet hætenus, motas etiam priuationem eorundem concernentes, & in futurum mo-
nendas, tam a dicta Sede eiusque Legatis, seu Vicelegatis prædictis, ac tã Apostoli-
ca quam ordinaria aut alia auctoritate, & a quibusuis in dicta Curia, & extra eã,
uel alias ubilibet pro tempore deputatos seu ad quos similium causarum decisio seu
qualiscunque cognitio etiam quomodolibet, vt præfertur spectat, & spectabit in fu-
turum; aut quibus illas quouis modo audiendas, cognoscendas, & dicendas, & vt
præfertur, alias committi contingerit, nec non eorundem Cardinalium, Auditorum,
Locatenentium, Referendariorum, & aliorum, vt præfertur qualificatorum Iudi-
cum huiusmodi nepotes, consanguineos, affines, procuratores sollicitatores ac dome-
sticos, vel familiares, cuiuscunque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, &
etiam ex quorum sententijs priuationes ecclesiarum, monasteriorum prioratuum, &
beneficio-